

ЗВЯЗДА

Орган ЦКi МККП(б)Б, ЦВКi СНК БССР

№ 248 (5622) -28 кастрычніка 1936 г., серада ЦАНА 10 КАП.

153. ПСССР
УД. ФУНД. 10 ИНСТИТУТ
СССР. СТРОИТЕЛЬСТВА
И ПРАВА
1. 1.12.36

С Ё Н Н Я Ў Н У М А Р Ь С :

Пролетары ўсiх краiн, злучайцеся!

50-ГОДЗЕ З ДНЯ ПАРАДЖЭННЯ ГЫГОРЫЯ КАНСТАНЦIНАВIЧА ОРДЖАНIКIДЗЕ: Прыватны любляры ад Цэнтральнага Камiтэта Усеазавай Комунистычнай Партыi (большевiкоў), Празiдэнта Цэнтральнага Выкаваўчага Камiтэта Саюза ССР, Сякера Парольнага Камiсарыя Саюза ССР, Цэнтральнага Камiтэта Комунистычнай Партыi (большевiкоў) Беларусi i Савета Народных Камiсарыя БССР, Народнага Камiсарыята Абароны Саюза ССР.
Перадачы артыкул — Серго Орджанiкiдзе.
М. Тухачоўскi — Арганiзатар перамог i ваявой тэхнiкi.

Л. П. Берыя — Неахвiта амагаз за справу партыi Ленiна—Сталiна.
Ем. Яраслаўскi — Серго Орджанiкiдзе ў барацьбе за адзiнства партыi.
М. Хачевоў — На захаднiм фронце.
А. Стаханаву — Любiмы нарком.
П. Сцяпанаву — Тры апазода.
Сулейман Стальскi — Памаг аб Серго Орджанiкiдзе—любiмым спадарожнiку i вiснiку вiайкага Сталiна.
Андрэй Александровiч — Поч у разведцы.

Збор срэдкаў па карысць дзяцей i жанчын рэспублiканскай Iспанiі даў на 27 кастрычніка 47.525.318 руб.
За рубяном:
Ваенна-фашысцкi ядзец у Iспанiі: Становiшча на фронтах: «Мужчыны — на фронт, жанчыны — на работу!».
Партугальская нота аб разрыне дыпламатычных адносiн з Iспанiяй.
«Англiйскi ўрад усё больш азмацняе ад палiтыкi нейтралiтэты».
Новы транспарт замежнай зброi мясцiжкам.

Сёння спаўняецца 50 год з дня нараджэння таварыша Грыгорыя Канстанцiнавіча ОРДЖАНIКIДЗЕ

БОЛЬШЭВIЦКАЕ ПРЫВIТАННЕ ВЕРНАМУ САРАТНIКУ ВЯЛIКАГА СТАЛIНА, СЛАЎНАМУ КАМАНДАРМУ СОЦЫЯЛIСТЫЧНАЙ IНДУСТРЫИ

Таварышу Грыгорыю Канстанцiнавічу Орджанiкiдзе

Цэнтральны Камiтэт Усеазавай Комунистычнай Партыi (большевiкоў) у дзень Вашага 50-годдзя шле Вам гарачае большэвiцкае прывiтанне, старому большэвiку з ленинскай гвардыi, настомаму барацьбiту за большэвiцкае адзiнства партыi, выдатнаму кiраўнiку мас, вiднейшаму арганiзатару блiскучых перамог соцiялiстычнай iндустрыi.
Беззаветная адданасць партыi Ленiна, вiдакi справе якой Вы аддаце свае сiлы, Ваша настоманая энергiя i энтуязм, Ваша смеласць, цярпiнасць i прамагата, Вашы клопаты аб людзях, якіх пруючы на справу комунизма, Ваша ўменне натрымаць творчы i iнiцыятыўны мас, па праву заваявалi Вам любiць партыi, рабочага класа, усiх працоўных совейскай краiны.
Жадаем Вам, дарагі Грыгорыі Канстанцiнавіч, яшчэ многа, многа год у першых радах воецi патэрагi справы будаўнiцтва комунизма.
Цэнтральны Камiтэт Усеазавай Комунистычнай Партыi (большевiкоў).

СЕРГО ОРДЖАНIКIДЗЕ

Серго! Iмя гэта з любiць паўтараш працоўны Саюза ССР з вусяву у вусны ад берагоў Ледавітага акiяна да Каспiйскага мора, ад Балтiйскага мора да Цiхага акiяна.
Серго Орджанiкiдзе — ленинец, баяны саратнiк вялiкага Сталiна, адзiн з кiраўнiкоў нашай гераiчнай комунистычнай партыi, iмя я ў баях за комунизм прабурд i пiдзгоны вiдзе рабочы клас i працоўных нашай краiны ад адной перамог да другой. Усё сваё жыццё ён прысвяцiў справе рабочага класа. Ён чула прыслухоўваецца да мас, блiзкама вярнуў у iх сiлы, беражэ i неспiць растуць рабочыя, выхоўваючы усё новае i новае кадры людзей сталiнскай загартаванасцi. Ён падняў i вырабiць Стханаву i стаханавуў пiджой прамысловасцi.
Сэргоны, чулы да патраб людзей, проты, які не першiць нiякай фальшы.— Серго Орджанiкiдзе патрабавалi, калi справа iдзе аб выкананнi рашэннiя партыi i ўрада. Рашэннi партыi i ўрада—закон. У духу беззаветнай адданасцi партыi ён выхоўвае ўсiх працоўных з iм.
Таварышу Орджанiкiдзе сёння споўняецца 50 год. Гэта жыццё — яркае, гераiчнае, жыццё вартэе таго, каб яго вывучалi, яму слухалi.

ПРЫВIТАННI таварышу ОРДЖАНIКIДЗЕ

Дарагі таварыш Серго!
Прозiдэнт ЦВК Саюза ССР шле ў дзень твайго 50-годдзя гарачае прывiтанне табе — аднаму з лепшых арганiзатараў ленинскай партыi большэвiкоў i блiжэйшаму саратнiку таварыша Сталiна.
У твай асобе партыя i краiна мае таварыша кiраўнiка пiджой прамысловасцi Саюза, поспехi якой ператварыла СССР у магутную iндустрыяльную краiну.
Жадаем табе, дарагі Серго, багараццi i здароўя ў далейшай барацьбе за справу Ленiна — Сталiна, за перамогу комунистычнага грамадства.
Прозiдэнт ЦВК Саюза ССР.

Совет Народных Камiсарыя Саюза ССР у дзень 50-годдзя гарачае вiтае Вас, таварыш Орджанiкiдзе, аднаекага большэвiка, выдатнага будаўнiка рабоча-сялянскай Чырвонай Армiі, вiднейшага i чулага большэвiцкага кiраўнiка соцiялiстычнай iндустрыi i усей совейскай дзяржавы.
Усё Ваша жыццё, усё Ваша дзейнасць, невычарпальная энергiя i пiджi вiдуцiя пролетарскага рэвалюцыянера, беззаветна адданата партыi Ленiна — Сталiна, неразрыўна звязана з рэвалюцыянай барацьбой рабочых i сялян супротив царызма i буржуазна-памешчыцкага класа, з барацьбой за перамогу рэзгорэ белугардзейскiх армiй i замежных iнтэрвентаў, з барацьбой за перамогу соцiялiзма. Асаблiва вялiкi Вашы заслугi, як народнага камiсара пiджой прамысловасцi, у справе арганiзацiі i ўздыму совейскай iндустрыi. Шырокая маса працоўных добра ведаець i любiць Вас, як свайго выпрабаванага кiраўнiка.
Совет Народных Камiсарыя ССР жадае Вам, таварыш Орджанiкiдзе, яшчэ доўгiя гады стаць у радах кiраўнiкоў большэвiцкай партыi i совейскай дзяржавы, яка аджыццёлае заветныя нацэлы працоўных.
Совет Народных Камiсарыя Саюза ССР.

У дзень твайго 50-годдзя шлем табе падкае пролетарскае прывiтанне i гарачае вiшаванне. Твая рэвалюцыяная дзейнасць — цi прыкакала яна ў парскi падполл, на фронтах грамадзянскай вiйны, на перадавым пасту соцiялiстычнай будаўнi — заўсёды вiда ад перамог да перамог.
Накш i быць не магi! Друг i блiжэйшы саратнiк генайшага правадыра народаў, вялiкага Сталiна, ты ўносiш у кожную справу, якую табе даручае партыя, гiганцкую хватку, нястрыжны напор, пудзiную кемнасць, яны i шыркi рэзум i — што важнiе за ўсё — блiзкама адданасць справе пролетарыята, справе Ленiна — Сталiна.
З тым iмем, дарагі таварыш Серго, звязана моцна поспех найвялiкшай зацхы соцiялiзма — iндустрыялiзацы краiны Советаў. Над сталiнскi кiраўнiцтвам ты будоўш буйнейшыя ў свеце фабрык i заводы, уняраджа самую перадавую тэхнiку ў соцiялiстычную прамысловасць. На чале з табой рабочыя СССР стварыла блiскучую пiджую прамысловасць, аснову соцiялiстычнай рэвалюцыянай усей народнай гаспадаркi краiны. Ты аддаеш СССР у непракiальную брону з жаалеа i сталi. Гэтым ты мацеш справу сувеснага пролетарыята, якому ты беззаветна служыш добрых тры дзесяцi год. Комунисты ўсiх краiн, мiжнародны рабочы клас з захваленнем i любiць глядзiць на цябе. Ёны ведаюць, што ян i ноцё без яны ты кучы iх перамог. Яны горда табой, яны вучаць i цябе прывучаць паталiнска. А працаваць па-сталiнска значыць перамагаць!
Жадаем табе ад усей душы працаваць i змагацца яшчэ многа, многа гады за шчасця народаў СССР, для перамог працоўных мас па ўсiм свеце.
Дзiмiтраў, Эрмiл, Мануiльскi, Пiк, Кукушiн, Марш, Готельв, Масквiн М. А., Флоры, Ван-Мiн.

НА ЗДЫМКУ: таварышы СТАЛIН I ОРДЖАНIКIДЗЕ ў Крэмлi на прыёме дэлегатаў працоўных Грузiйскай ССР (19 сакавiка 1936 г.). Фота Кiсiона (УФ).

ДАРАГI ТАВ. СЕРГО!

ЦК КП(б)Б i Соўнарком ССР шлюць вам, блiжэйшаму саратнiку вялiкага Сталiна, слаўнаму кiраўнiку нашай соцiялiстычнай iндустрыi, гарачае большэвiцкае прывiтанне ў дзень Вашага пiндзесяцiгоддзя.
Дзякуючы Вашаму ўменню, канкрэтнаму, большэвiцкаму кiраўнiцтву пiджая прамысловасць—базэ соцiялiзма ў нашай краiне—паднялася на велiкую вышыню. У асаблiва радуюць нас поспехi ў галiне чорнай металургiі, выкапанне пална якой выводзiць наш вялiкi Советскi Саюз у сямля перадавай iндустрыяльнай краiны свету.
Вашы сталiнскiя клопаты аб людзях—гэтым самым кангоўным капiтале нашай рэвалюцы, вашы чулыя заўсёды уважлiва асносiны да заапрабаваннiў мас вырашылi сотнi i тысячы выдатных партыiных i неператных большэвiкоў, якія аўтааал тэхнiкай свай справы, не баячы труднасцей, не ведаючы страху ў барацьбе за вялiкую справу соцiялiстычнай iндустрыялiзацы нашай краiны.
Мы ў Беларусi асаблiва адчуваем усё велiзнае значэнне найвялiкшых перамог нашай соцiялiстычнай iндустрыялiзацы, забеспечыўшай ператварэнне нашых паветраных i сухопутных гранiц у несакушальныя аплоты мiру. Мы добра такама помiм, дарагі тав. Серго, што вы асаблiва ў галi трамадзянскай вiйны, як блiжэйшы саратнiк таварыша Сталiна на Заходнiм фронце, адтрай ў адзiн з самых адданых момантаў велiку вялiкую ролю ў вызваленнi Беларусi ад беланалiкаў. Шырокая маса беларускага народа з вялiкай уважэннiсцю успамiнаець вашы асаблiвы находы ў тымноўны разведку ў раёне рацi Барызнян ляг. Барысава i разгром беларускiх атрадаў вiд Вельшым неапракiальным кiраўнiцтвам.
ЦК КП(б)Б i Соўнарком БССР жадаюць Вам, гераi Грыгорыі Канстанцiнавіч, многа i многа сiл i здароўя для далейшай барацьбы за капiтальнае тэржастае вялiкай справы Ленiна—Сталiна не толькi ў нашай краiне, але i па ўсiм свеце.
Сяратар ЦК КП(б)Б ВЯЛКОВIЧ. Старшыня СНК БССР ГАЛАДЗЕД.

Дарагі, любiмы Грыгорыі Канстанцiнавіч!

У дзень Вашага 50-годдзя мы гарача вiтаем у Вашай асобе аднаго з арганiзатараў большэвiцкай партыi, выдатнага баявога камандiра ў галi грамадзянскай вiйны, настомага барацьбiта з бюракратызмам, арганiзатара перамог i камандара пiджой прамысловасцi.
Жадаем яшчэ многа i многа гады жыццi i работы на славу i карысць нашай радзiмы i соцiялiзмам.
Н. I. Ежоў, Я. А. Якаўлеў, М. Ф. Шiрiатаў, Ем. Яраслаўскi, Я. Х. Петэрэ, Н. В. Куйбышэў, I. А. Акулаў, П. Д. Анкулiнушын, I. М. Бекер, Н. С. Берэзiн, В. С. Багушэўскi, С. Н. Брыне, Д. А. Булатаў, Н. I. Бухарын, С. В. Васiлеў, В. Л. Волнаў, Е. Б. Генкiн, М. Л. Граноўскi, В. Я. Гросман, Р. Е. Давiдсон, Б. А. Двiнскi, С. Б. Жукоўскi, Ф. I. Зайцеў, А. С. Зашыбаў, А. Т. Залiкiн, Н. Н. Зiмiн, П. Н. Каравееў, М. I. Кахiянi, I. I. Каратнюў, Н. М. Осмоў, Л. А. Палардэ, А. Н. Петрускi, М. П. Паспелаў, К. Ф. Пшiнiцкi, Н. Н. Рабiчэў, Р. Г. Рубеноў, М. I. Рубiнштэйн, С. А. Салтанаў, П. Ф. Сахарав, М. М. Сахiянава, М. Л. Саронiн, М. П. Стаўскi, М. Д. Сцяпанаву, М. Н. Цiмiн, А. А. Франкель, С. Т. Хаўнiн, Я. А. Чубiн, М. А. Шабурава, С. К. Шадуц, В. Ф. Шарангоўч, В. I. Шостакюў, А. П. Шонiн, А. Я. Шуцiн, Э. I. Юрвiч, А. I. Якаўлеў.

ДАРАГI тав. СЕРГО!

Сёння, у дзень Вашага 50-годдзя, мы, разам з усей партыяй i з усiм працоўным Советскага Саюза, шлем гарачае прывiтанне Вам, неперырымому рэвалюцыянеру-большэвiку, аднаму з будаўнiкоў нашай партыi, беззаветна храброму баяну ў палкаводцы грамадзянскай вiйны, арганiзатару соцiялiстычнай прамысловасцi, блiзкамаму члену блягога штаба нашай партыi, вернаму другу i саратнiку вялiкага правадыра народаў Советскага Саюза таварыша Сталiна, найдзейшаму таварышу i чароўнаму чалавеку, стаўшаму любiмым партыi i усей краiны.
Мы, работнiкi совейскай хлыватнай, ачыта таго, ачыта неабходным падкрэслiць, што, будуючы па даручэнню партыi i па

ГОРДАМУ СОКАЛУ ПРОЛЕТАРСКАЙ РЭВОЛЮЦЫI

Вам, гортаму сокалу пролетарскай рэвалюцыi, найвялiкшаму чалавеку нашай эпохi, баяному саратнiку вялiкага Сталiна i аднаму з кiраўнiкоў нашай партыi, мудраму камандарму пiджой прамысловасцi рэдакцыя газеты «Звезда» шле гарачае прывiтанне ў дзень Вашага пiндзесяцiгоддзя, тав. Орджанiкiдзе.
Ваша, тав. Орджанiкiдзе, пудоўнае, яркае жыццё, прысвечанае справе працоў-

ных, справе партыi Ленiна—Сталiна, служыць прыкладам, які будзе пераймаць працоўныя СССР. Ваша баяная дапамога па захаднiм фронце аўляецца для нас жывым прыкладам пролетарскага iнтэрнацыяналізма i Уздзячы Вам беларускi народ будзе вучыць дзяцей сваiх заўсёды слухаць гэтую гераiчнаму прыкладу.
Рэдакцыя газеты «Звезда».

НЕПАХІСНІ ЗМАГАР ЗА СПРАВУ ПАРТІЇ ЛЕНІНА—СТАЛІНА

(З артікула тав. Л. П. БЕРЫЯ)

С. ОРДЖАΝІКІДЗЕ— В. І. ЛЕНІНУ

15 кастрычніка 1919 г.
Сяло Сергієўскае.

Дарагі Влэдзімір Ільіч! Сяння думаю заехаць у Маскву на некалькі гады, але рапту, што лепш хутчэй у армію. Я дзёр назначы ў Говановей 14 арміі. Там не менш рапту пазыліцца з Вамі ў гэты вышэйшай ступені п'янажымі ўражаннямі, якія я вынес з наглядання за гэтыя 2 дні ў штабах тутажных арміяў. Немта напраўнадабнае, нешта мяжуеце са зраніцтвам. Нейкія дэкадунымі алімпіцы для справы, абсалютнае неразумнае сур'ёзнасі моманту. У штабах п'янага нахвэла на парадзе, штаб фронта — гэта багата. Сталін толькі прыступіла да павышэння парадку. Сярот часцей стварыў пастрой, што справа советскіх уладзі праправа, усёвова п'яна не зробіш. У 14 арміі, які-небудзь прахвост Шуба, які называе сябе анархістам, напале на нашы штабы, аршытовае іх, забірае абозы, а камбрат пасылае на фронт пад сваім наглядом для атмаўлення становішча. У 13 арміі справы не лепшыя. Наогул тое, што тут чухе і бачыш, — нешта анекдатычнае. Дзе-ж гэтыя парадкі, дысцыпліна і рэгулярная армія Троцкага? Як-жа ён дагушыў справу да такога развалу? Гэта проста неспаспална. І, нарэшце, Влэдзімір Ільіч, адкуль гэта ўзялі, што Сакольнікы прыгоны ў камандармы? Наўжо да чаго небуздз больш разунага нашы васныкі кіраўнікі не адолены дадуманда? Крўдзілі і за армію, і за краіну. Наўжо, каб не пакрыўдзілі самолюбства Сакольнікына, яму трэба даць пазабудліцца з ізаля арміяй? Але даволі, не буду далей перакопць Вас. Можна быць, і гэтага не трэба было, але не магу прымусяці сябе маўчыць. Момант у вышэйшай ступені алкамы і грозы. Канчаю, дарагі Влэдзімір Ільіч.

Монца, монца пацискаю Вашы рукі.
Ваш Серго.
15-X-1919 г.
Сяло Сергієўскае.

Надпіс Леніна.

Згодна волюкаў і Унішлікта, і Сталіна, Серго пазнейшыя **ВАЕННЫ** работнік. Ншто ён самы верны і самы **дзельны** рэвалюцыянер, я ведаю яго сам больш 10 год.

Дарагі таварыш Орджанікідзе!

У дзень 50-годдзя Вашага слаўнага жыцця рэвалюцыянер — большыкі, цяжка аднаго служэнню вялікай справе камунізма, сывае **Леніна — Сталіна**, Народноі камісарыят абароны СССР шле Вам ад імя рабоча-сялянскай Чырвонай Арміі гарачае, благае прывітанне!

Праз дэкадацыі цяжкіх каласавых бабў супроць парызма, буржуазіі і памешчыкаў, праз гораіла двух рэвалюцый праяснелі Вы сваё выдатнае жыццё вернага сына большыцкай партыі.

Беззаставята аднасьце справе камунізма. Найбольшая непахісвая вера ў канчатковую яго перамогу, агвёвая п'янасьць да нашых ворагаў, напружаная кінуцвая прапа ў імя партыі і яе вялікіх мэтаў, гатоўнасць аддаць за справу камунізма ўсе свае сілы і самое жыццё — гэтыя Вашы якасі большыкі, саратнікі вялікіх **Леніна і Сталіна**, заўсёды будзці служыць армію прыкладам для ўсяго асабістага складу РСЧА.

Усёй праце і ў асабілісі старым камандзірам і палітрабнікам рабучна-сялянскай Чырвонай Арміі добра памятна Ваша гераічная дзейнасць у пэзабываемыя гады грамадзянскай вайны, калі дзе пратэрскай рэвалюцыі вырашайце на шматлікіх фронтах. Мы перамаці, бо малодзі советскіх дзяржавы і яе ўзброеныя сілы кіравала наша камуністычная партыя, кіравалі непасрэтна вялікі **Ленін і Сталін**. Большыкі будавалі армію, большыкі расцілі і ўмацоўвалі яе, яны арганізавалі перамогу, і яны гэту перамогу заваявалі і забяспечылі. Сярот гэтай слаўнай большыцкай каторгі Вы, Грыгорый Канстанцінавіч, займалі адно з першых месці.

З гораісца ўспамінае сяння Чырвоная Армія Вашу слаўную, баявую дзейнасць у якасі члена рэвалюцыянага

ваеннага савета 11, 14, 16 Чырвоных арміяў, каўказскага фронту і, нарэшце, члена Рэвалюцыянага ваеннага савета Саюза ССР. Вы былі адным з тых выдатных ваенных палітчына работнікаў, якія ўмелі спалучаць напружаную работу па ўдзельнічаванні большыцкаму забяспечэнню нашых перамаг з непасрэдным асабістым удзелам у штодзённай баявой дзейнасці фронту. Народны советскі дзяржаўнік і ў першую чаргу — народны Украіны. Паўночнага Каўказа і Закаўказзя ў удзельнічаванні ўспамінаюць сяння свайго **Серго Орджанікідзе**, храбрага воіна пратэрскай рэвалюцыі, з імям якога непаруўна звязаны хвалючыя, гістарычныя перамогі Чырвонай Арміі.

Як у гады грамадзянскай вайны, так і папер, у перады Чырвонага будаўніцтва, рабоча-сялянскай Чырвонай Арміі заўсёды адчувава і адчувае Вашы штодзённыя клопаты аб умацаванні баявой магучнасці нашай вялікай рэвалюцыі. Партыя **Леніна — Сталіна** маруцала Вам кіраўніцтва асвойнай нашай народнай газетаркі і абароны — вялікай прамысловасці. Сяння разам з усёй краінай рабоча-сялянскай Чырвонай Арміяй вітае Вас, свайго старога друга і алага з сваіх арганізатараў, аара арганізатара і кіраўніка сацыялістычнай цяжкай індустрыі. Паўка індустрыі, накіпоўваемая магучай рукой **Сталіна**, пад Вашым непасрэдным кіраўніцтвам дабілася бліскучых поспехаў, а яны прадвызначаюць нашы перамогі над усімі ворагамі Советскага Саюза.

Рабоча-сялянскай Чырвонай Армія ждае Вам ішча доўгія і доўгія гады служыць справе камунізма!

Народны камісарыят абароны Саюза Советскіх Соцыялістычных Рэспублік.

ВЕРНАМУ ВУЧНЮ ЛЕНІНА, ЛЕПШАМУ САРАТНІКУ СТАЛІНА

ДАРАГІ СЕРГО!

У дзень Твайго 50-годдзя шлём Табе, вернаму вучню геніяльнага Леніна, лепшаму саратніку вялікага Сталіна, брацкае большыцкае прывітанне.

Усе гады свайго сваямога жыцця адлаў Ты справе будаўніцтва большыцкай партыі, справе пакрыўтоўці і перамогі вялікай пратэрскай, рэвалюцыі, справе будаўніцтва сацыялізма.

У амяні пажкі гады патопляю, у тады грамадзянскай вайны, у тады барьбы

за ворагамі партыі — трапцкімі выраткамі, з правымі апартуістамі, у чароўныя гады пераможнага будаўніцтва сацыялізма партыі, рабочы клас, народны Советскага Саюза бачылі і бачаць Пябе на перадавых баявых пазіцыях.

З Твайм імям перамаўна звадала бліскучы перамогі цяжкай індустрыі, якія пад пазіцельствам вялікага Сталіна, пры Твайм непасрэдным кіраўніцтвам атрымала наша краіна, стварыўшы базу для рэканструкцыі ўсёй народнай газетаркі, для абароны нашай чароўнай рэвалюцыі.

Ждаем Табе доўгія гады жыцця на гарысца сацыялістычнага будаўніцтва, на страх ворагам.

Насіор С., Постышў, Пётрыскі, Любчыка, Балцік, Янір, Затонскі, Папоў, Шалехас, Сухалінін, Хатавіч, Сарнісцкі, Шліхтар, Вегер, Чарняўскі, Кудраўцэў, Пойраіно, Марітан, Сі-Аскі.
Кіеў, 26-X-36 г.

Сулейман СТАЛЬСКІ

ПЯЭМА АБ СЕРГО ОРДЖАΝІКІДЗЕ, ЛЮБІМЫМ СПАДВІЖНІКУ І ДРУГУ ВЯЛІКАГА СТАЛІНА

(Урывак з паэмы).
Мы ставім большыцкі сьняг,
Сываем аб праваўраж,
Што шлел на сваіх палках
Усёе цяжар змагання.

З Уравадыром з понацкіх год
Ты мужа на вёў нас у паход,
Таму і любіць тац народ
Пябе краіны нашай.

Ты, праўдзі Сталінскай жыцьця,
Магутны, мудры, агнявы,
Нарком наш слаўны, баявы,
Я вобра твай любімы

Бачу,
Каторы сталінскае ты,
Найлепшы вучаль, і затым
Добры ты радзімай.

Бачу,
Ах, Сулейман, твай званокі саз
Вядзе аб мужаней рыскае,
І горды радзіны Каўказ
Серго вітае шчыра.

Бачу,
Пералялі: А. ЗВОНАК, П. ГЛЕБКА,
М. ХВЕДАРОВІЧ.

нальную варажасць, якую мы застаці ў Закаўказзі. Мы велікі добра ведаці, што ні аднаго кропу ўперад ні ў газетарчым будаўніцтве, ні ў якой ішчай галіне мы не можам зрабіць, калі не ўстанавім ў Закаўказзі нацыянальнага міру».

Рамаючай умовай умацавання пратэрскай дыктатуры, росвіту нацыянальных рэспублік Грузія, Азербайджана і Арменія, разаргавання сацыялістычнага газетарчэга і культурнага будаўніцтва з'явілася прынцыпальнае прываісненне большыцкай Закаўказзя, на чале з тав. С. Орджанікідзе, леныска-сталінскай нацыянальнай палітыкі.

Ленін і Сталін пастаянна аказвалі непасрэдную дапамогу большыцкаму Закаўказзі ў правядзенні большыцкай нацыянальнай палітыкі.

Леныска-сталінскай палітыцы стварення Закаўказскай федэрацыі аказалі палёнае супраціўленне буржуазна-дзяржаўныя элементы, шматлікія буржуазныя інтэлігенцыя і аскоткі разрозненых аты-советскіх партыяў — меншавікоў, дашнакоў і мусаватэстаў.

У сувязі са ствареннем Закаўказскай федэрацыі, у рэках камуністычных арганізацыяў Закаўказзя, у асабілісі ў кампарты большыцкай Грузія, афармлялася група нацыянал-ухлістаў, якія, выражачы супраціўленне буржуазна-нацыяналістычным, кулукіх і меншавіцкіх элементаў, палеа жорсткае барьбы супроць леныска-сталінскай нацыянальнай палітыкі.

Грузійскія ўхілісты змагаліся супроць стварення Закаўказскай федэрацыі, супроць прадстаўлення аўтаномія Абхазія, Аджарыя і Юга-Осееі. Калі была створана Закаўказская федэрацыя, яны атрабавалі выхаду Грузія з яе; яны выступалі супроць правядзення большыцкай аграрнай рэвалюцыі ў вясні, ацгойвачы і інтарэсы грузійскіх дваран і кулакоў. Нацыянал-ухлісты адрабавалі манополью зношлага гандлю, арыентуецца ў эканамічнай палітыцы на капіталістычны захад, яны займалі ліберальна-прымірэнную пазіцыю да прэзэрных ворагаў і здрадніцкаў грузійскага народу — да аскоткаў меншавікоў, патрабуючы правядзення палітыкі іх «мірнай перапрацоўкі» і супраціўніцтва з імі.

Грузійскі нацыянал-ухліст прадстаўляў адрабавення правую апартуістычную групу, якая скацілася як у нацыянальным пытанні, так і ў пытанні агучальнай палітыкі, на пазіцыі грузійскага меншавіка.

Выключночы ўказанні Леніна—Сталіна, ЦК РКП(б), большыкі Закаўказзя, пад непасрэдным кіраўніцтвам тав. С. Орджанікідзе, стварылі і ўмацавалі Закаўказскую федэрацыю.

Праект новай Канстытуцыі, атрабаванні палеукам ЦК ВКП(б) і пазыліўшым ЦК ВКП(б) пратэрскае ліквітацыю Закаўказскай федэрацыі і ўключэнне рэспублік Закаўказзя — Грузія, Азербайджана і Арменія — непасрэдна ў СССР.

Гэта прапанова прамя выклікае з поспехам і перамаг генеральнай лініі, у прыватнасці, нацыянальнай палітыкі нашай партыі, дасягнутыя за гады рэвалюцыі ў справе сацыялістычнага будаўніцтва ў рэспубліках Закаўказзя.

Советская ўлада стварыла ў рэспубліках Закаўказзя магучую індустрыю. Урасла нефталая прамысловасць у Азербайджане. Вырасла марганцавая, вугольная, горнарудная і другія галіны прамысловасці ў Грузія. Будыцца прадпрыемствы хімічнай і металургічнай прамысловасці пабудаваны і будуцься ў Арменія.

Пад прамысловасці падведзена магучая энергетычная база.

Узельная вага прамысловасці ў агульнай народнай газетарцы рэспублікі Закаўказзя ўжо дасягнула 72 процантаў.

Велікая перамогі атрабаваны ў справе выключночы ролю адрабав тац. Орджанікідзе, сумеса з пабоўчыкам тав. Кіравым, у справе пакрыўтоўці, наступлення і ў амяні наступленні XI арміі на Баку. Суваў з бліскучымі камуністамі, палітычная работа ў войсках, прапаганда для наступлення, пакрыўтоўка браяныя пазытоў і матэрыяльнай часткі, арганізацыя перакідаў і сьнабжэння — усё гэта забяспечыла выключночы тэмпа наступлення і поспех у баях за Баку.

1921 год

У 1921 годзе Советская Грузія была вызвадена ад здрадніцкай меншавіцкай улады. У гэтай гераічнай кампаніі рашаючую ролю адрабав тав.Орджанікідзе.

У гэты перыяд і камандзіраў тамбоўскай арміяй і адоўчы быў выклікан для даказда ў Маскву.

У табічце пачальніка палевага штаба рэспублікі, палебчыка І.П. Лебедева, быдз мітусяні. Павел Наўлавіч прабачыла перада мной і парасіў пачакаць, пакуль ён скончыць складанне заклада, даручаўла яму Троцкія. Я чуў са свай доўготы, што Троцкіі нашых войск, наступляюных на Толькі, называліся самачыніцамі, што самае наступленне, нічым не забяспечанае, не можа разлічваць на поспех і што ўсё наступленне з'яўляецца неадумкальнай авантурай. Такі быў пункт гледжання меншавіка і зранічна Троцкага. Але такса была рэвалюцыянары емядзі і воля тав. Орджанікідзе, што Грузія была вызвадена і перамажона будзе сацыялістычнае грамадства.

1920 год

На мери паспяховага развіцця наступлення, якое пачалося ў сярэдзіне лютга, становішча з сувяззю і з тылам фронту ставілася ўсё больш напружаным. Асабіла абстрактнае гэта становішча, калі пачалося развіццё і знесці чыгуначная масты, разарушыла багагардзейнымі і адоўчылі намі напечэн на шматлікіх участках. Снабжэння не халапа. Прыходзілае строга ўважываць трафік і рамырковаць іх. Прыходзілае дабівацца мабільнасці ўсіх сіл і сродкаў для таго, каб атмаўляць часткі і лініі сувязі. Ва ўсёй гэтай рабоце тав. Орджанікідзе быў аспоўным штурхачом і арганізатарам.

Характэрна, што Сакольнікы, які быў тады камандармам В, рашуча пратэставаў супроць лютаскага наступлення каўказскага фронту і праз палеа франтавага камандавання зварачаўся непасрэдна да Троцкага з заклікам спыніць наступленне аперцыя. Гэтыя аргументы спробы сарваць нашы планы не ўдаліся. Наступленне, якое пачалося пасля ператрытоўкі Першай коннай арміі і гадоўных сіл фронту на чыгарскі напрамак, адзін час было ўскладнена часовай, частковай наўлачай палеа Растовам. Але наступленне скончылася поўнай перамогай арміі каўказскага фронту. Тав. Орджанікідзе заўсёды своечасова ўспраўляў прашукі капітулянтаў і выратоўваў тэаўчыка.

1930—1936 гады

Будучы старшынёй ЦКК, тав. Орджанікідзе праўдэ ведаруючы работу, каб забяспечыць выкананне палаа індустрыялізацыі. Былі разрозненны шкелікі і апракнута тэорыі аб парашычэнні магучнасці прамысловасці за затухаючай крывой. З таго часу, як тав. Орджанікідзе заняў пост старшынёй ВКП(б), а потым на-

Серго атрымаў ад Леніна наступнае заданне:

«Сяння правалі ў Палітбюро абавязковы выезд наш у Растов для бліжэйшага шага ўдзелу ў ліквідацыі дэсантаў на Кубані і Чорнамор'і, паскорце і палеа ідзе на гэта з усіх сіл; палеа ідзе не мяне частей Заміліце сібэ ў Баку кім-небудзь».

Ён арганізаваў ліквітацыю Чырвонай арміяй дэсанта генерала Улагал на Кубані і аскотных багагардзейскіх бапд на Паўночным Каўказе.

29 лістапада 1920 года советская ўлада ўстанавілася ў Арменія.

Пасля перамогі вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі грузійскі меншавікі ў саюз з замежнымі імперыялістамі атрабавалі Грузію ад рэвалюцыянары Расія і ператрабавалі яе ў палеаіра замежнай інтэрвенцыі і буржуазна-богагардзейскай кантрольваючы супроць Советскай Расія.

Меншавіцкая дыктатура давала Грузію да поўнага эканамічнага разарушэння і культурнай дэградацыі, асцужаючы рабочых і сялян на неймаверныя лішэнні і пакуты.

Меншавікі арганізавалі крывавыя пагромы нацыянальных меншавіц Грузія; осееці, абхазцаў, аджарцаў. Яны разам з дашнакмі арганізавалі крэспалітычную брагатазобную грузія-арменскую вайну. Прапоўныя Грузія разаргавалі барьбы супроць панавання меншавікоў і інтэрвенцаў. У Грузія наўхліла павышайце ўплыў большыцкай і быстра парастала пратэрскай рэвалюцыя.

Па ўказанні Леніна і Сталіна, пад непасрэдным кіраўніцтвам тав. Серго Орджанікідзе і С. Кіравя, рабочыя і сялян Грузія ў лютым 1921 года палілі наступленне супроць меншавікоў і інтэрвенцаў і пры дапамозе гераічнай Чырвонай армія 25 лютага 1921 года ўстанавілі советскую ўладу.

Прапоўныя Грузія ў дзень усенароднага свята 15 гадынін советскіх уладзі ў Грузія ў пісьме правадыра народаў — вялікаму Сталіну пісалі:

«И народ не вынес муки, унижения и позор,

И восставши, он на север обратил надежды взор.

Красной Армии отряды на помощь шёл к друзьям

И Серго Орджоникидзе возглавлял отряды взор.

С ними незабвенный Киров вел с нам доблестную рать.

Ленин, Сталин их послышам нам в победе помочь.

Пробил час, и в двадцать первом, в долготном феодале

Взвился красный флаг Советов на родной нам земле».

***

З 1921 года на 1926 год Серго з'яўляўся партыйным кіраўніком Закаўказзя (асакратаром Каўбюро ЦК РКП(б), а затым Закаўкрайма ВКП(б)).

Пад непасрэдным кіраўніцтвам Серго большыкі Закаўказзя, наўхліла выконвачы ўказанні Леніна—Сталіна, у бізлітаснай барьбы з аскоткімі аты-советскіх партыяў — меншавікоў, дашнакоў, мусаватэстаў, у першыя гады барьбы з нацыяналізмам і нацыянал-ухлізмам умацавалі дыктатуру пратэрскага ў рэспубліках Закаўказзя—Грузія, Арменія і Азербайджане, арганізавалі Закаўказскую федэрацыю, забяспечваючы нацыянальны мір і дружбу народаў Закаўказзя.

У сваім закладзе на II Закаўказскім з'ездзе камуністычных арганізацыяў у 1923 годзе тав. Орджанікідзе гаварыў:

«З першых-жа дзён аб'яшчэння советскіх уладзі ў Закаўказзі... перад намі стала пытанне, як нам жыць тую спадчыну, якую мы атрымаці ад нашых ворагаў, выгналых намі ад таткаў, меншавікоў, мусаватэстаў, дашнакоў, як нам жыць тую нап'ярабайноў уступілася тым, што дапыя развіцця гаварылі аб пераходзе белых у наступленне ў самым бліжэйшым будучым. Трата часу на чакане палеаўшчына была неадумкальна. Прышлося расфармаваць частку страляючых дывізіяў фронту і ўкамістэванць за іх конг астатнія злученні. У гэтай велізарнай і напружанай рабоце на алобу і размеркаванню камуністаў і байноў скацілася ўся кінуцая энергія тав. Орджанікідзе і яго дарганізатара.

На мери паспяховага развіцця наступлення, якое пачалося ў сярэдзіне лютга, становішча з сувяззю і з тылам фронту ставілася ўсё больш напружаным. Асабіла абстрактнае гэта становішча, калі пачалося развіцё і знесці чыгуначная масты, разарушыла багагардзейнымі і адоўчылі намі напечэн на шматлікіх участках. Снабжэння не халапа. Прыходзілае строга ўважываць трафік і рамырковаць іх. Прыходзілае дабівацца мабільнасці ўсіх сіл і сродкаў для таго, каб атмаўляць часткі і лініі сувязі. Ва ўсёй гэтай рабоце тав. Орджанікідзе быў аспоўным штурхачом і арганізатарам.

Характэрна, што Сакольнікы, які быў тады камандармам В, рашуча пратэставаў супроць лютаскага наступлення каўказскага фронту і праз палеа франтавага камандавання зварачаўся непасрэдна да Троцкага з заклікам спыніць наступленне аперцыя. Гэтыя аргументы спробы сарваць нашы планы не ўдаліся. Наступленне, якое пачалося пасля ператрытоўкі Першай коннай арміі і гадоўных сіл фронту на чыгарскі напрамак, адзін час было ўскладнена часовай, частковай наўлачай палеа Растовам. Але наступленне скончылася поўнай перамогай арміі каўказскага фронту. Тав. Орджанікідзе заўсёды своечасова ўспраўляў прашукі капітулянтаў і выратоўваў тэаўчыка.

Пасля пазвеіня Растова тав. Орджанікідзе аступнае разам з войскамі і крок за крокам гераічна абараніла советскі паўночны Каўказ.

1920 год

Тав. Орджанікідзе ў 1920 годзе быў членам рэўаенсавета каўказскага фронту, кіраўніком франтавых большыкоў і арганізатарам советскіх уладзі на Паўночным Каўказе, вызваленым ад багагардзейскай улады.

В лютым 1920 года становішча каўказскага фронту, пераможнага ў вясенніх наступленнях рэвалюцыянары пратэра, было нальвамай цяжкай. Балвы склац частей велікіх парадкаў. Страляючы дывізія часам палеа на 1000 і менш шыкоў. Наўла палеа, пачынаецца з тыла, затрымаўла іны. Арганізатыўная работа цэнтральнага ваеннага апарата Троцкага была з рук вон дрыван. Агульнаа каўказскай Чырвонай Арміі дасягала 3,5 млн. чалавек. У страляючых частках байноў не халапа. Дыжкае абстаўка з некамістэтам

Арганізатар перамог і ваеннай тэхнікі

У дзень 50-годдзя тав. Орджанікідзе гарачае прывітанне шле яму кожны прадоўжы і кожны баец Чырвонай Арміі. Дзе трэці свайго выдатнага жыцця тав. Орджанікідзе адлаў свай партыі, пратэрскай рэвалюцыі і пабудове сацыялізма. І ўсе гады існавання Чырвонай Арміі, або троп свайго жыцця тав. Орджанікідзе змагавіца на фронтах грамадзянскай вайны, працуе над умацаваннем ратэў Чырвонай Арміі пасля вайны і ўзброеныя яе на працягу апошніх год самай перававой тэхнічай.

Я хачу аспінацца на сваіх асабістых успамінах аб тых момантах выдатнага жыцця тав. Орджанікідзе, калі ён змагаўся за перамогі на фронтах і за ўмацаванне магучнасці Чырвонай Арміі.

1918 год

У нашы красавіка вясенкі імперыялісты, уварываўшыся на Украіну, прыбліжваліся да Растова-на-Доне. Гэта быў перыяд, калі партыя фармавала Чырвоную Армію ва ўмовах выключночы тудзіскай. Слал Чырвонай Арміі былі яшчэ невялікія, дэдагатава склапоны і слаба ўзброены. Кінуцая работа па фармаванні палеа і ў Растове.

Тав. Орджанікідзе, які займаў у той час пост старшынёй рэўаенса, асабіста кіраваў раскоўкі ўзброеннасці і арганізатыўнай барьбы з германскімі інтэрвенцамі на постанках да Растова.

Ваі на фронтах былі жорсткія. Немцы, добра арганізаваны і ўзброены, перамагалі гераічнае супраціўленне чырвоначар-

ваеннага савета 11, 14, 16 Чырвоных арміяў, каўказскага фронту і, нарэшце, члена Рэвалюцыянага ваеннага савета Саюза ССР. Вы былі адным з тых выдатных ваенных палітчына работнікаў, якія ўмелі спалучаць напружаную работу па ўдзельнічаванні большыцкаму забяспечэнню нашых перамаг з непасрэдным асабістым удзелам у штодзённай баявой дзейнасці фронту. Народны советскі дзяржаўнік і ў першую чаргу — народны Украіны. Паўночнага Каўказа і Закаўказзя ў удзельнічаванні ўспамінаюць сяння свайго **Серго Орджанікідзе**, храбрага воіна пратэрскай рэвалюцыі, з імям якога непаруўна звязаны хвалючыя, гістарычныя перамогі Чырвонай Арміі.

ВАЕННА-ФАШЫСЦКІ МЯЦЕЖ У ІСПАНІЇ СТАНОВІШЧА НА ФРАНТАХ

МАДРЫД, 26 кастрычніка. (БЕЛТА). У зношым апублікаваным сёння ўвечары, гаворыцца, што ўрадавыя войскі павольна прасоўваюцца ў заходнім раёне Астурыі. Мясцежнікі адступаюць з вялікімі стратамі.

На арагонскім фронце адбыта атака мяцежнікаў. Сёння рапцова ўрадавыя войскі поўнашю занялі Альбуэрэ.

На цэнтральным фронце ў раёне Гвадарамы артылерыя ўрадавых войск прымушала маўчаць батарэю мяцежнікаў. Мясцежнікі атакуюць часткі рэспубліканскіх войск на паўднёвым усходзе ад Толедэ.

У размяшчэнні рэспубліканскіх войск істотных зменаў няма.

дзейнікі стралялі забітымі і раненымі каля 1000 чалавек.

Камандаванне мяцежнікаў сфармавала, што на поўнач ад Мадрыда калона мяцежнікаў, якая знаходзілася ў раёне Сан-Рафаэль (за 19 з лішнім кіламетраў на паўночным захад ад Эскарыяла), уцора прасунулася на 3 кіламетры. Другая калона мяцежнікаў прасоўваецца з Эль-Эспінар. Як перадае карэспандант газет «Дэйлі тэлэграф», мяцежнікі на працягу трох дзён безрэзультатна прабавалі ўзяць Эскарыяла. Урадавыя войскі атакуюць тут мяцежнікаў рашучае супрацьленне. У раёне вёскі Пегерноне урадавыя войскі займаюць моцныя пазіцыі.

На Поўнач ад Мадрыда ў гарах Гвадарамы мяцежнікі на-раўнейшаму знаходзяцца на адлегласці 64 км. ад сталіцы.

Як паведамляе карэспандант газет «Дэйлі тэлэграф», мяцежнікі на фронце на поўнач ад Мадрыда маюць амаль сотню танкаў. Час ад часу мяцежнікі бомбардуруюць чыгуначку Мадрыд — Валенсія. Уцора 5 самалётаў мяцежнікаў умяшчаліся бамбардзіраванні Бархае, зно змяшчаюцца грамадзянскія аэрадром Мадрыда.

Зношым вестак, атрыманых у Лондане, мяцежнікі захавалі ў свае рукі ўсю іспанскую Гвінею (іспанская калонія ў аэвтарыяльнай Афрыцы).

Партугальская нота аб разрыве дыпламатычных адносін з Іспаніяй

ЛОНДАН, 27 кастрычніка. (БЕЛТА). Як паведамляе агенства Рэйтар з Лісабона, у ноне партугальскага ўрада аб разрыве дыпламатычных адносін з Іспанскай рэспублікай, перадавай гэтымі днямі іспанскаму паслу, гаворыцца, што 15 верасня мадрыдскі ўрад адправіў ноту, якая абінавачвае Партугалію ў далавожы мяцежнікам, і што не чакаючы адказа, іспанскі ўрад адправіў аналагічную ноту міжнароднаму камітэту па пытаннях неўрадава-шасіа ў справы Іспаніі, а таксама Лізе пазіцыі.

Далей у партугальскай ноне ўказваецца, што партугальскія намераны ў справах у Мадрыдзе патрабаваў дадатковых гарантый недатыкальнасці дыпламатычнай персаналі, але што іспанскія ўлады адхілілі гэты патрабаванне.

Нота сфармавала таксама, што Уладзі Таргоні прапавілі «варожыя адносіны» да Партугаліі, калі партугальскі параход дэставіў іспанскіх «судакочы» назад у Іспанію.

Нота далей абвінавчвае іспанскага пасла і Лісабоне ў тым, што ён прадставіў сваёму ўраду даклад, у якім заявіў, што ў Лісабоне ён знаходзіцца на становішчы зняволенана ў будынку пасольства.

У заключэнне ўрад Партугаліі заявіў, што гэты акалічнасці сведчаць аб нематэрыяльнай захавання прыязных адносін з іспанскім урадам і што з гэтага часу Партугалія «прамыла гэтыя адносіны аж да сярэдняй змены становішча».

СЕРГО ОРДЖАНИКІДЗЕ. Скульптура тап. Агтара. НА ЭДЫМКУ: тап. Агтара лі сваёй новай работы.

ПЕРАХОД У ПРОЦІГАЗАХ МЕНСК—ВІЦЕБСК ЗАКОНЧАН

Наўзна 10 работнікаў пажарнай аховы НКВС БССР горада Менска завяршылі пераход у процігАЗах па маршруце Менск — Віцебск. На працягу 7 1/2 сутак за 60 хвадзых гадзін каманда прайшла 330 кіламетраў. У спадным ад дзень каманда праходзіла на 44 кіламетры.

У месцежках і калгасах уздольскі пераход праводзілі налітмасавую работу, праваралі становішча прапаважарнага інвентару, інструктавалі добраахвотніка пажарнай дружны, праводзілі прапаважарнае прафілактычнае абследванне хат калгаснікаў, будынкаў калгасаў, МТС, сагасаў, большай школі і т. д. Толькі ў 20 калгасах было абследвана 925 хат калгаснікаў. Выяўленыя дэфекты пажарнай небяспекі зараз-жа ліквідаваліся.

Пераход процігАЗаў у выключна дурнае надвор'е — дажжжы, мопны вепер. Але не гадзідны на гэта ўсе уздольскі пераход ачуваў сабе блізкасць, жанчын-рабаваным і з паспелым у навалічай кароткі тэрмін завяршылі пераход. Роботнікі пажарнай аховы, сіроты іх была адна жанчына-шофер тап. Тарыба, праварылі сабе і даказалі, што яны гатовы ў любы момант абараніць сваю сацыялістычную радзіму.

Парком унутраных спраў БССР абвясціў усім уздольскім пераходу падырку. Усе яны ўнагароджаны месячным аздадам.

Намандзір пераходу А. ЖЫГАЛАУ.

ЛОНДАН, 27 кастрычніка. (БЕЛТА). Барселонскі карэспандант газет «Таймс» перадае падрабязнасці бабў ў раёне Таррыент на арагонскім фронце. У гэтых бабў прымаюць удзел 10 тыс. чалавек. Перад бабў праведзена была моцная артылерыйская перасэрка паміж урадавымі войскамі, якія абараняюць Таррыенту, і мяцежнікамі, базай якіх з'яўляецца Альмухар. Урадавыя войскі паспяхова адбілі атаку мараканскай пяхоты і кавалерыі, наступашых пры падтрыманні авіяцыі. Як указвае карэспандант, мя-

гэіх членаў сіюза ва ўзросце ад 20 да 40 год ваеннае абучэнне, арганізавань іх па ротах, падначаліўшы гэту арганізацыю адзінаму камандаванню.

Аналітычныя рашэнні прыняты мадрыдскімі прадаўцамі газет і служачымі газет і рэдакцыяў.

Прадаўцаў энергічна кампанія пад доўгам: «Мужчыны — на фронт, жанчыны — на работу!»

Саюзны трамвайшыкаў і ганцлэвых саюзных ужо акрылі па ініцыятыве жанчын-антыфашыстак набор жанчын для замены мужчын на рабоце, якая не патрабуе асобай кваліфікацыі.

„Мужчыны—на фронт, жанчыны—на работу!“

МАДРЫД, 27 кастрычніка. (БЕЛТА). Мабілізацыя рабочых арганізацый на абарону Мадрыда праводзіцца. Саюз чыгуначнікаў у п'яне за ўсёгадняга рабочага сіюза заявіў, што лічыць сябе мабілізаваным з перага дня грамадзянскай вайны і чыкае далейшых дзяржэў.

Мадрыдскія трамвайшыкі паслалі кіраўніку іспанскага ўрада пісьмо, у якім заявілі, што няма такіх афар, на якія яны не агазіліся-б з'ездзі перамогі над фашызмам. Яны амавіліся ад аплываемага воплуску, ад аплыва авіяцыйных і ад іштоўнага тна авіяцыйны.

Апрача таго, яны рашалі ўвесці для

назначаны пасла Іспаніі ў Швецыю Паленсія закіналі падтрымаць барабў іспанскага народу супроць фашызма, заявіўшы, што перамога дэмакратыі ў Іспаніі будзе азначаць перамогу дэмакратыі ўсёго свету. Сярод выступашых былі прафесар Норд і старшыня «амерыканскай Лігі барабў супроць вайны і фашызма» Рэдок.

„Англіскі ўрад усё больш адмаўляецца ад палітыкі нейтралітэту“

ЛОНДАН, 27 кастрычніка. (БЕЛТА). Міністр замежных спраў Іён прыняў учора іспанскага пасла і заявіў яму, што брытанскі ўрад расчараваны алказам іспанскага ўрада на прапанову Англіі па пытанню аб абмене «задожнікамі» паміж іспанскім урадам і фашысцкімі мяцежнікамі. Зношым паведамлена дыпламатычнага агента Іспаніі газет «Таймс», Англія зноў ажака даўленне на іспанскі ўрад з мэтай прымушэнь яго прыняць англійскую прапанову.

Газета «Нюс кронікл», указваючы на неабгрунтаванасць англійскіх патрабавань, адзначае, што англійскі ўрад усё больш адмаўляецца ад палітыкі нейтралітэту, становячыся на бок тых, хто падтрымлівае іспанскіх фашыстаў.

МАЦЯРЫНСКАЕ ДЗЯКУЙ ТАВАРЫШУ СТАЛІНУ

23 кастрычніка старшыня Свяцлавінскага РВК тап. Кавалеўскі ўручаў чатырох калгаснікам дзяржаўную дапамогу па шматгадоваму.

Калгаснік-малеры з калгаса імя Карла Маркса, Свяцлавінскага сельсавета, Ляўкіна Пелагееў, нарадзіўся і выхаванага 7 дзяцей, атрымаў 2.000 руб. На 2.000 руб. атрымаў калгаснік Шамота Марыя, Казымаўскага Феофіяна і Шамота Дар'я.

Малеры горада дзякуюць партыі і ўраду за дзяржаўную дапамогу. Калгаснік Шамота Дар'я пры атрыманні грошай зьявіўся да ўсіх прысутных у раённым доме сакультуры з наступнымі словамі:

— Мадрыдскае дзякуй нашаму роднаму Сталіну. Дзякуй савецкаму ўраду за клопаты аб нас, малерах, і нашых дзецях.

ДЗЕ АШКЛІЦЬ РАМУ?

У невялікім пакойчыку туліцца адзін з Менска пях арцелі «Трудаўстра», які займаецца ашкленнем вокан. Лічыцца на дварэ мы сустракаемся з многімі наведвальнікамі пяха. Яны хваляюцца. Шмат хто з іх ужо месці таму назад даў заказ на ашкленне вокан, але рамонту ім не зробілі.

Адзін з наведвальнікаў зваражэцца да загадчыка:

— Тап, Гантман, мне неабходна ашкліць раму.

— Мы шкляроў на кватэры не пасылаем.

— А як-жа мне рабіць?

— Вельмі проста: зыміць раму і існае да нас.

— Ды хто-ж гэта рамы ў майстэрні носіць?

— Ну, не хочае несіць, дык сязілі з пазбытым шыбымі. Я сказаў, што шкляроў на кватэру не пашлю. Бачыце колькі людзей у чарзе з рамамі сталіць, яны прынеслі, а чым вы лешч за іх?

І сапраўды, у пяху вялікая чарга наведвальнікаў, якія з'явіліся сюды з рамамі.

Да загадчыка тут адносіцца вельмі груба. Іну коратка алказваюць:

— Не жадаеце лоўга чаркі, мы вае не ўзрашваем. Для нас у дзяржаўных установах работы хоппі.

Зусім свечасова наспела пытанне аб навадзеньні парадуку ў гэтай арцелі.

МІХАЙЛАУ.

НАСУСТРАЧ КАСТРЫЧНІКУ

23 кастрычніка менская адтукова фабрыка імя Тэльмана дэтармінова выкапа даваць план на 100,6 проц. За 9 месяцаў эканомлена 220.250 літметраў верхняга скуртавару, што складале 13.348 пар дэтармавага дэплага абуту.

Работнікі ўпершыню асабіста выраб саздавалі.

Работні калектыву і інжынерна-тэхнічны персанал абвясцілі да канца года выпусціць яшчэ 78.000 пар высокагатуковага абуту.

ЗСКІЗ „БАЛОТЫ СССР“

Усёазажны навукова-даследчы інстытут багатыя гаспадаркі ў Менску расправаў усеік выдана «Балоты СССР» у галоўным палітбюро ўсёазажнай сельскагаспадарчай выстаўкі 1937 года. Зскізі ўхвалены выставачнай камісіяй Акадэміі сельскагаспадарчых навук імя Леніна ў Маскве.

З востановаў інстытута вялікую цікавасць прадставілі карты багаты СССР. Вучоныя багатавалі, якія выдзелены на Украіну, Карэлію і іншыя краі, сабралі для гэтай карты багаты матэрыялы, які характарызуе багатыя масівы Саюза, прыгожыя для сельскагаспадарчага асаення. Карта багата аформлена дрэвам, пластыкай і металамі. Магтаж яе пачнецца ў Літваландзе.

Да карты прыкладаецца альбом асобных, добра вывучаных багатых масіваў з дэталёвымі картамі іх профіляў і фатаграфіямі. Апрача таго карту «Балоты СССР» дапоўняць два вялікія натуральныя маніпульты тэрміфікацыі, якія дадуць уяўленне аб тых-ж тэрміфічных асаеннях Саюза. Кожны маніпульт будзе мець вышыню ў 3 — 4 мэтры.

Адказы рэдактар Д. В. ЮРНОУ.
Нам. адназнага рэдактара А. П. ДЖЭЛЮК.

Велізарны мітынг салідарнасці ў Н'ю Ёрку

Н'Ю-ІЕРК, 27 кастрычніка. (БЕЛТА). Адбыўся велізарны мітынг салідарнасці з барабў іспанскага народу супроць фашызма. Прымаў удзел 22 тыс. чалавек, сабралы зышт 15 тыс. далараў для аказання дапамогі рэспубліканскай Іспаніі харчаваннем, адзеннем і медыкаментамі. Прыхацілі ў ШНА прадаўцы рэспубліканскай Іспаніі — кіраўнік «левай рэспубліканскай» партыі Дамінго і нова-

назначаны пасла Іспаніі ў Швецыю Паленсія закіналі падтрымаць барабў іспанскага народу супроць фашызма, заявіўшы, што перамога дэмакратыі ў Іспаніі будзе азначаць перамогу дэмакратыі ўсёго свету. Сярод выступашых былі прафесар Норд і старшыня «амерыканскай Лігі барабў супроць вайны і фашызма» Рэдок.

Збор сродкаў у карысць дзяцей і жанчын рэспубліканскай Іспаніі даў на 27 кастрычніка 47.595 тыс. руб.

Усёазажны нейтралітэ совет прафесійна-нальных сіюзаў паведамляе, што збор сродкаў у карысць дзяцей і жанчын рэспубліканскай Іспаніі, які праводзіцца прафесійнымі СССР, даў у далагатах да 28.000.028 руб. 10 кап., апублікаваных у друку 11 кастрычніка, яшчэ 21.592.290 руб. 91 кап., а ўсяго на 27 кастрычніка 47.595.318 руб. 31 кап., у тым ліку:

- на Маскоўскай абласці — 8.992 тыс. руб.;
- на Ленінградскай абласці — 4.918 тыс. руб.;
- на Украінскай ССР — 7.082 тыс. руб.;
- на Заходне-Сібірскім краі — 1.822 тыс. руб.;
- на Сяроддукаўскай абласці — 1.523 тыс. руб.;
- на Горнакаўскаму краі — 633 тыс. руб.;
- на Азова-Чорнамор-

назначаны пасла Іспаніі ў Швецыю Паленсія закіналі падтрымаць барабў іспанскага народу супроць фашызма, заявіўшы, што перамога дэмакратыі ў Іспаніі будзе азначаць перамогу дэмакратыі ўсёго свету. Сярод выступашых былі прафесар Норд і старшыня «амерыканскай Лігі барабў супроць вайны і фашызма» Рэдок.

Новы транспарт замежнай зброі мяцежнікам

ПАРЫЖ, 27 кастрычніка. (БЕЛТА). З Пуэрта-Рыка паведамляюць, што 23 кастрычніка з порта Сан-Хуан на востраве Пуэрта-Рыко (Вест-Інды) адправіўся ў Лісабон (стапіла Партугаліі) германскі параход «Мекленбург», які належыць кампаніі «Норддэйчэр Лойд» з акупленым у Амерыцы ваенным сфармаваннем для іспанскіх мяцежнікаў. На параход пазружана значная колькасць самазетаў і запяных частак да іх, а таксама авіябомбы і выбуховыя вешчэствы.

П. ЯЗЕРСКІ, П. ЖАРЫКАУ. КОРАТКА

* Тры новыя механічныя печы пущаны 25 кастрычніка на менскім хлеба-заводзе № 1. З пускам пяхой навісціца якасць выпякаемага хлеба і павялічыцца выпуск падавога хлеба для працоўных Менска.

* 740 тысяч рублў пераслаў ЦК МОНР БССР у карысць палітвязьняных і іх сем'яў, сабралы за апошні 9 месяцаў арганізацыямі МОНР.

ДА УВАГІ ДЗІЦЯЧЫХ САДОУ І ЯСЛЕЙ

Беларускі трэст „ГАЛОУХЛЕБ“
ВЫПУСКАЕ

ДА КАСТРЫЧНІЦКІХ СВЯТ
ДЗІЦЯЧЫЯ ПАДАРУНКІ

кандэіерскіх мучністых вырабаў у спецыяльнай упакоўцы.
Кошт — ад 1 р. 50 к. да 10 руб.

ЗАКАЗЫ ПРЫМАЮЦЬ ардыеры-шты «ГАЛОУХЛЕБ» і ўласныя магазіны з дастаўкай на дом.

БЕЛТРЕСТ „ГАЛОУХЛЕБ“.

АБ'ЯЎЛЯЕЦА НАБОР у гомельскую школу ФЗВ сувязі

на аддаленне тэлеграфістаў — 30 чалавек.
Школа рыхтуе кваліфікаваных тэлеграфістаў для прадыямскага сувязі с. Гомелі і для прылягаючых да яго раёнаў.
У школу прымаюцца асобы не малдзей 16 год з асветай не ніжэй 7 класаў.
Тэрмін навучання 12 месяцаў.
Для пачатку трэба прыкласти пасведчанне аб асабе, матрыку, даведку аб стане адукацыі.
Вучні абавязаныя асабіста плаціць ад 40 руб. 50 кап. да 80 руб. па пачынаючы.

Зьявіны прымаюцца да 5 лістапада.
Зышныя і дакументы надрываць па адрасу: г. Гомель, Савенская, 44, кантора сувязі, ФЗВ.
ГОМЕЛЬСКАЯ КАНТОРА СУВЯЗІ.

МЕНСКАЯ КАНТОРА „МЕТАЛЛОМ“
ПАВЕДАМЛЯЕ, што
РАЗЛІК са златчыкамі за прыняты агентамі МЕТАЛЛІЧНЫ ЛОМ праводзіцца НЕПАСРЭДНА менскай канторай «МЕТАЛЛОМ» (Рэвалюцыйная, 3).

Пры выселенні актыва, выдываемых агентамі, неабходна указваць нумар рэалізацыйнага рахунка златчыка ў Дзяржаўную ці адраас наш-товага аддзялення.

Агентам уплачваць за лом ЗАБАРАНЯЕЦА.
МЕНСКАЯ КАНТОРА «МЕТАЛЛОМ».

ДА ВЕДАМА ПАКУПНІКОУ

У МАГАЗІНЫ БЕЛМАСЛАПРОМА да кастрычніцкіх дзён паступіла ў продаж з ЯДКІМ АСАРТЫМЕНЦЕ:

МАСЛА СЛІВАЧНАЕ
вышэйшых гатунаў і ўсіх відаў: НЕСААБНАЕ, САЛЕНАЕ, ПАРЫЖСКАЕ, тапэнае;

СЫРЫ: СОВЕЦКА-АМБІКАНСКІ, ШВЕЙЦАРСКІ, ГАНДСКІ, ПЛАУЛЬНЫ, прыгожы у пакупцы (вафэкаваны), ГАНДЛЕНС, БЕЛАРУСК (кляновы), ТВАРОГ, СЫРКІ і МАЛОЧНА-КІСЛЯНЫ ПРАДУКТЫ.

МАГАЗІНЫ МАЮЦЬ В ЛІКІ АСАРТЫМЕНТ КАУБАСНЫХ І КАНСЕРВНЫХ вырабаў.

ПРАЗОДЗІЦА папярэдні пры ём за казай

АДРА СЫ МАГАЗІНА: Ленінска-я, 3
Савецкая, 53.

Інстытут павышэння кваліфікацыі кадраў народнай асветы БССР

АБВЯШЧАЕ ПРЫЕМ СЛУХАЧОУ

НА АДКРЫВАЕМЫХ у МЕНСКУ, МАГЛЕВЕ, ГОМЕЛІ

КУРСЫ ПА АДКРЫТТВОРЫХ ВЫКЛАДЧЫКАР ГІСТОРЫІ, МОВЫ І ЛІТАРАТУРЫ ДЛІ НЯПОўНАЙ СЯРЭДНЯЙ ШКОЛЫ.

На курсы прымаюцца асобы з сярэдняй асветай. Слухачы абавязаныя асабіста плаціць (120 руб.) і кватэрныя.

Да заваявання пачынаць прыкладаныя інструкцыі дакументы: весты аб сярэдняй асвете, метрычныя пасведчанні, фотабяграфія, даведка аб стане адукацыі.

Паступаючыя павыражэцца тэстам па беларускай і рускай мовах і літаратуры, матэматыцы, фізіцы, хіміі і падтрымаць у аб'ём саб'яданай школы.

ПРЫЕМ ЗАЯР праводзіцца: у Менску — Савенская, 44, 27 лістада (Бел. Кантора); у Магілёве — раёны аддзя народнай асветы; у Гомелі — горадскі аддзя народнай асветы.

Кватэрамі курсантаў не абавязваюцца.

ГЛАВМАСЛОПРОМ
ПРАДПРЫЕМСТВУ
БЕЛАРУССКИЙ ТРЕСТ

МАГАЗІНЫ МАЮЦЬ В ЛІКІ АСАРТЫМЕНТ КАУБАСНЫХ І КАНСЕРВНЫХ вырабаў.

ПРАЗОДЗІЦА папярэдні пры ём за казай

АДРА СЫ МАГАЗІНА: Ленінска-я, 3
Савецкая, 53.

МАГАЗІНЫ МАЮЦЬ В ЛІКІ АСАРТЫМЕНТ КАУБАСНЫХ І КАНСЕРВНЫХ вырабаў.

ПРАЗОДЗІЦА папярэдні пры ём за казай

АДРА СЫ МАГАЗІНА: Ленінска-я, 3
Савецкая, 53.

МАГАЗІНЫ МАЮЦЬ В ЛІКІ АСАРТЫМЕНТ КАУБАСНЫХ І КАНСЕРВНЫХ вырабаў.

ПРАЗОДЗІЦА папярэдні пры ём за казай

АДРА СЫ МАГАЗІНА: Ленінска-я, 3
Савецкая, 53.

Гукавы кіноэтэр „ЧЫРВОНАЯ ЗОРКА“
Ад 28 кастрычніка

СЛУЧАЙНАЯ ВСТРЕЧА

У ПРАГРАМЕ экстраны выпуск САЮЗКІНОХРОНІКІ „ДА ПАДЗЕЙ У ІСПАНІЇ“
Пачатак у 6, 7-30, 9-15, і 11 гадз.
Касі—з і гадз. дня.

КАРЛ БРУНЕР
КАРЛ БРУНЕР
КАРЛ БРУНЕР

ЗЛАТЫЯ А Г Н І
РАЗГРОМ